

Leef je in/uit!

Leerdoelen/leeractiviteiten:

KIJKEN → VOELEN → NADENKEN → SAMENWERKEN → MAKEN

Doelgroep:

Groep 5 of 6.

Tijdsduur:

Ca. 25 minuten.

Werkvorm:

Leef je in/uit! Werkvorm in groepjes en daarna kunnen de verschillende groepjes elkaars versie gaan bekijken.

Kunst theorie PO

Leef je in/uit!

Een opdracht voor groep 5/6, gericht op goed kijken, inleven en creëren.

Leerlingen kijken aandachtig naar wat er allemaal te zien is op het schilderij. Leerlingen plakken tekstballonnetjes met een zelfbedacht commentaar op een replica van het schilderij.

Ontwikkeld door

Mijs Besseling, BA-student Kunstgeschiedenis UvA.

Onderwerp

Leef je in/uit! Je eigen versie van Avercamps *Winterlandschap met schaatsers*.

Tijdsduur

Ca. 25 minuten.

Doelstellingen

- Leerlingen motiveren om goed te kijken.
- Bevorderen van de creativiteit en het inlevingsvermogen van leerlingen.

KIJKEN, MAKEN

- Kerndoel 54 en 55 van kunstzinnige oriëntatie.

Leeractiviteiten

- Nauwkeurige observatie. Inleven, nadenken, relateren, creëren. Samenwerken. Reflecteren.

Onderbouwing

- Leerlingen leren beelden gebruiken om er mee te communiceren; zij leren beeld en taal te relateren.

Beginsituatie

Groep 5 of 6 – deze opdracht kan los gebruikt worden, of als aansluiting op de les **Meer zien** (te vinden bij werkvormen, onder de tab 'kijken/weten').

LESVOORBEREIDING DOOR DE DOCENT

Leerlingen observeren aandachtig 'Winterlandschap met schaatsers' van Hendrick Avercamp. Ze gaan na wat er allemaal te zien is op het schilderij en wat de personen of dieren zouden kunnen zeggen of denken. In groepjes werken leerlingen vervolgens aan hun eigen versie van het schilderij door een replica te voorzien van tekstwolkjes met zelfbedacht commentaar. Na afloop bekijken de groepjes elkaars versie.

Leerlingen leren aandachtig een schilderij te verkennen. Daarnaast leren ze zich in te leven en creatief te denken. Ten slotte leren leerlingen samen te werken en goed te communiceren doordat ze binnen een groepje 'onderhandelen' over wie op welke plaats een tekstwolkje plakt.

Voorbereiden

- De docent bepaalt het leerdoel: de leerling kan - door goed te kijken naar het schilderij en zijn creativiteit en inlevingsvermogen te gebruiken - een commentaar bedenken voor in een tekstwolkje.
Praktische voorbereiding: het schilderij *Winterlandschap met schaatsers* projecteren op beamer of smartboard. Per groepje een afbeelding van *Winterlandschap met schaatsers* printen op A3-formaat. Tekstwolkjes printen (2 tot 4 per leerling). De tekstwolkjes kunnen mogelijk worden geprint op een stickervel, maar kunnen ook worden opgeplakt met Pritt stift.

Instrueren (informatie voor de docent)

- **Wat:**
- **Hoe:**
- **Wat:** De docent vraagt de leerlingen om eens aandachtig te kijken naar het schilderij. "Kun je een paar activiteiten noemen die je ziet?" Daarna vraagt de docent wat de leerlingen zelf het liefste doen als het winter is. Op die manier wordt het schilderij gekoppeld aan de leefwereld van de leerling. Vervolgens verdeelt de docent de leerlingen in groepjes en legt de opdracht uit.
- **Hoe:** Elk groepje krijgt een geprinte papieren versie van *Winterlandschap met schaatsers* op A3-formaat. De leerlingen kijken nog eens goed naar wat er allemaal te zien is. Elke leerling krijgt een A4 met vier blanco tekstwolkjes en knipt deze uit. De leerlingen bedenken wat een bepaald persoon of dier op het schilderij zou kunnen zeggen of denken. Vervolgens plakken ze het tekstwolkje op de gewenste plek en schrijven daar hun zelfbedachte commentaar in. Als ze klaar zijn kunnen de verschillende groepjes elkaars versie gaan bekijken.
- **Waarom:** Doordat leerlingen zelf een tekstwolkje mogen invullen en opplakken worden ze uitgedaagd om het schilderij aandachtig te bestuderen. Vaak willen leerlingen een originele bijdrage leveren. Leerlingen leren zich in te leven in een ander. Het werken in groepjes bevordert bovendien communicatieve vaardigheden. Immers: als twee leerlingen hetzelfde idee of dezelfde plek op het schilderij in gedachte hebben zullen ze hier zelf een oplossing voor moeten vinden.

Uitvoeren

- Bij het uitvoeren van deze opdracht is het belangrijk dat de leerlingen niet onmiddellijk hun tekstwolkje opplakken, maar eerst nog eens goed kijken naar wat er allemaal te zien is. De docent raadt leerlingen aan om op details te letten en niet enkel naar het

midden van de voorstelling te kijken; ook naar de hoekjes en zijkanten. De docent moedigt de leerlingen aan zich in te leven en hun fantasie te gebruiken.

Opruimen

Nabespreken

- **Wat:**
- **Hoe:**
- **Waarom:**

- De papiersnippers in de prullenbak. Scharen en lijm opruimen. De geprinte A3-afbeeldingen ophangen of inleveren bij de docent.
- **Wat:** De docent hangt de verschillende versies van *Winterlandschap met schaatsers* naast elkaar op. De leerlingen gaan er in een groep omheen staan en zien zo dat de opdracht verschillende resultaten heeft opgeleverd. De leerlingen reflecteren op de opdracht, het eigen werk en het werk van anderen.
- **Hoe:** De docent zegt: "Jullie hebben zojuist allemaal hetzelfde beeld voorzien van kleine tekstjes." "Wat vonden jullie van deze opdracht?" (leuk/stom/moeilijk/grappig). "Kun je uitleggen waarom je dat vond?" "Jullie zien nu vier keer een afbeelding van *Winterlandschap met schaatsers* hangen." "Wat valt jullie op?". De docent kan afsluiten met de vraag welk tekstwolkje elke leerling het leukst vindt.
- **Waarom:** Leerlingen zien dat het schilderij heeft geresulteerd in verschillende versies. Ook zien ze dat bij eenzelfde persoon of dier telkens een ander tekstje kan staan. Zij worden zich ervan bewust dat een interpretatie (betekenisgeving) persoonlijk is.

Evaluatie

Criteria proces:

Criteria product:

- **Criteria proces:** Voordat leerlingen beslissen waar ze hun tekstwolkjes gaan opplakken zouden ze de voorstelling aandachtig moeten bekijken. Het is van belang dat leerlingen eerst met hun groepsgenootjes overleggen alvorens zij hun tekstwolkje opplakken. Een goede samenwerking voorkomt onenigheid.
- **Criteria product:** Leerlingen worden gemotiveerd om aandachtig te kijken en leerlingen worden gestimuleerd om zich in te leven en creatief te denken. Daarnaast leren ze om samen te werken in een groepje.

Suggesties

Nadat leerlingen het schilderij aandachtig hebben geobserveerd, kan eventueel een klassikaal onderwijsleergesprek plaatsvinden waarbij (a.d.h.v. het schilderij) aandacht wordt besteed aan het beeldaspect *ruimte*.

"Het schilderij is een plat vlak; toch lijkt het alsof er veel diepte is in het schilderij. Wat voor 'trucjes' heeft de schilder hiervoor gebruikt?" (Onderscheid voor- en achtergrond, atmosferisch perspectief, hoog standpunt etc.)

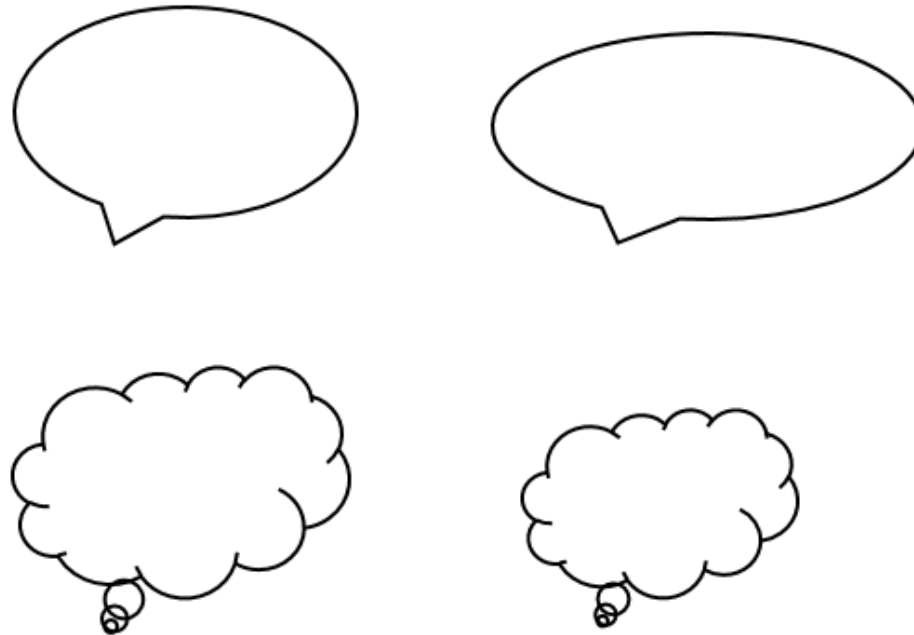
De opdracht **Leef je in/uit!** is goed te combineren met de opdracht **Meer zien.**, te vinden bij werkvormen onder de tab 'kijken/weten'.

Leef je in/uit!

Hendrick Avercamp, *Winterlandschap met schaatsers*, 1608. Olieverf op paneel.
Printen op A3-formaat (één exemplaar per groepje).

Leef je in/uit!

Printen: verschillende formaten tekstwolkjes, 2 à 4 per leerling. Leerlingen kunnen ze zelf uitknippen.